

вестник), работихме без никакво възнаграждение. Просто, както се казва, от любов към Родината.

Фактически и самата идея за издаването на този орган на българските организации в Чехословакия беше да поддържа връзката на сънародниците ни с България. И разбира се – между организациите в отделните градове. Управителният съвет призоваваше във всяка от тях да определят по един-двама дописници, които да информират за дейността и проведените мероприятия, но трябва да признаем, че такива кореспонденти или не се намираха, или не се проявяваха много активно. По някоя дописка получавахме от време навреме от Прага, Усти над Лабем, Острава или Бърно. От словашките градове повече информации имахме от Братислава, Комарно, Нитра или Кошице.

Най-много материали получавахме от Славянския комитет в България: репортажи от по-големи предприятия и строежи в страната, от различни български градове, като

акцентът беше върху това как се развиват и благоустрояват. Интересни бяха статиите, припомнящи важни исторически събития и годишнини. Задължителни за публикуване бяха материалите от разни партийни събития, особено от конгресите на БКП.

Тук трябва да кажем, че Славянският комитет поемаше и всички разноски по издаването на „Роден глас“. Вярно, хонорари не се плащаха, но трябваше да се плати на печатниците, да се купят например билети за самолет, за да се придвижва по-бързо до Прешов – единствената печатница по онова време, където излизаха украински издания и имаха азбука. Днес може би някой би се чудил, но това беше времето преди офсата, когато печатниците още използваха оловните букви. И те целите, както и ръцете на печатарите, бяха почернели и миришеци на олово.

Да, пътуването ми до Прешов. От него имам най-много и не много приятни спомени. Трябва да припомним, че всичко това ставаше по едно

ненормално време – времето на така наречената нормализация в Чехословакия. Аз работех в земеделския вестник „Roľnícke noviny“ и понякога успявах това пътуване да съчетая с командировка в източна Словакия, друг път пък се налагаше да се върна още същия ден, което изискваше да съм много експедитивна при четенето и корекциите на напечатаните страници. А то не беше лесна работа, защото печатарите не знаеха български и при преписването на текстовете, които им пращаме – по пощата, разбира се – допускаха много грешки. Но колкото и да бързах да се върна в Братислава, винаги по време на отсъствието ми от редакцията се случваше нещо, някакво събитие, което е трябвало да се отрази и не се е отразило, защото не съм била на мястото си.

Признавам, че това са само откъси от спомени, но наистина от началото на „Роден глас“ вече са изминали много години. Било ли е някога въобще? ◆

Кратка история за една медия с много дълъг живот

Емилия Хрушикова

Трудно ми е да започна и по-точно откъде, но все пак реших: от първия стимул, от загиналите или изтезавани наши български герои, дати живота си за свободата на Чехословакия. Препрочитам „РАМАТНÝ LIST“ издаден от Българския културен клуб в Братислава още през 1969 г. на словашки език, където изтъкнати словашки политици, като полковник Месиарик, д-р Хрозиенчик и др., отдават чест, възхвала и почит за загиналите наши сънародници. В по-късен период излиза и „Юбилеен лист“, по случай 30-годишнината от Словашкото народно въстание и гибелта на нашите герои.

През 60-те и началото на 70-те години запришждаха много българи-градинари вече и със семействата си, квалифицирани работници в различни отрасли,

но и много студенти. Голям принос за всички беше и Българското училище в Братислава. Но нещо ни липсваше – организиран културен живот, живот, който да поддържа нашите традиции, обичаи, да ни сдружава. Избрахме Инициативен комитет и през февруари 1969 г. на Конференция, включваща българи от всички краища на Словакия, създадохме осем български клубове в по-големите словашки градове, като главният координационен клуб беше в Братислава.

Следваше официална регистрация, изготвяне на Устав. Сблъсквайки се с най-различни трудности, ни „огря“ идеята да си установим и регистрираме и Информационен бюлетин. Много от нашите сънародници бяха свикнали да ги абонирам за списание „Славяни“, което след 1982 г. премина в „Родолубие“, издания на Славянския комитет, който пък, в последствие, премина в Комитет за българите в чужбина, а днес го познаваме като Държавна агенция за българите в чужбина.

Решихме и тръгнахме по „мъките“. Не, не беше лесно, тогава още имаше цензура, макар и негласна. Но, имайки малък опит от двата вече издадени вестника, устоявахме, ходихме от врата на врата, помагаше ни и Генералното консулство, особено колоритният консул Недялко Славов, на когото трудно някой можеше да му откаже нещо.

И така, на 17 декември 1970 г., с решение № ББС-1-551/1970, Министерството на вътрешните работи на Словакката република одобри Устава на организацията Български културен клуб „Георги Димитров“ и учредените клубове на територията на Словакия. След няколко месеца, след тежки „родилни мъки“, както вече добре ги окъчествихте, се „роди“ всенародният ни „Роден глас“!

Следващата крачка беше по-сложна: събиране, списване на статии, графично оформяне, търсене на издателство, тъй като в Братислава нямаше такова за писане с азбука. Такава имаше в гр. Прешов и беше необходимо да се пътува дотам. Това се „падна“ на първия отговорен редактор инж. Петър Тодоров. От 1972 г. отговорен редактор беше Минчо Минчев. След него, за дълги години, отговорен редактор стана Лора Неделчева-Добруцка. За своя опит, несгоди, но и успехи можете да научите от самата Лора. ◆

Официална част на срещата в Усти над Лабем

На 11 март, българското сдружение „Св. св. Кирил и Методий“ в Усти над Лабем проведе среща на членовете си и поканените гости в чест на 3 март, Денят на освобождението на България. Гост на тържеството-среща беше г-н Павел Водсемялек, представител на устецката Областна управа, който благодари за поканата и честити на всички Националния празник на България.

След официалното откриване на срещата от г-н Стефан Кокаланов, г-н Янчо Янев, председател на сдружението, произнесе кратко слово, припомнящо важни исторически дати, както и актуални изследвания, в които се отбелязва ангажирането на чужди граждани като главнокомандващи в турската армия от Германия, Франция и Англия, повишени на „паши“ от турския султан. Те командват турските поделения във военните действия срещу българските опълченци и руските воители, а по-късно, след Освобождението, оказват влияние България да бъде разединена и някои части на българската държава да попаднат под влиянието на Османската империя. Не беше забравена саможертвата на руските воители, участвали в освобождението на България и тяхната роля във формирането на младата българска държава. Припомнено бе и участието на много чехи, ангажирали се за възстановяване на културното наследство и администрация на България.

Г-н Водсемялек поясни, че през 2017 делегацията от Усти над Лабем, пътуваща за Микулцице, отново има осигурен безплатен транспорт, с решение на г-н Бубеничек, управител на Устецка област. Самият г-н Водсемялек, вече традиционно, също ще вземе участие в Събора на българите. За хората, живеещи в този край на Чехия, важна бе и новината за поредното издание на „Цветен регион“ (Barevný region), който се организира за трета поредна година и е посветен на националните малцинства. Активно се включва и българското малцинство – г-н Янев вече е започнал с организацията: поканил е танцовият състав на Българското училище в Прага; няма да липсва традиционна българска скара и щанд за хранителни продукти и сувенири.

След официалната част, всички присъстващи дами получиха цветя и поздравления по повод Международния ден на жената, а тържеството-среща продължи в приятна приятелска атмосфера. ◆